

vedno tresel kakor šiba na vodi. Drugo jutro pa je vže toliko okreval, da se je mogel domóv preseliti.

Malo dni potem je šel Kratnarjev Tonček zopet v šolo. Učitelj in učenci so ga veselo vzprejeli. Mnogo jih je vže mislilo, da ga v šolo nikoli več ne bo.

Ivanka, Barbka in Tonček pa so se prihodnjo nedeljo prisrčno zahvalili Bogu in angelju váruhu, ker jih je očuval nagle smrti. Povsod so radi pripovedovali čudno dogodbo ter vselej ponavljali hvalo angelju váruhu.

Tudi meni je Korénčeva Ivanka na dolgo in široko pripovedovala to in hvalila svojega rešitelja. A jaz sem pohvalil veliko zaupanje, katero so vsi trije imeli v božjo pomoč ter sem to napisal, da bi tudi vi čitatelji mladi spoznali, koliko premore goreča molitev in trdno zaupanje v angelja váruha.

Kdor angelja váruha zvesto posluša,
Do smrti ostane čista mu duša.
V življenji je srečen in varen povsod,
Ker zvesti prijatelj ga brani nezgod.

J. B.

Boj na Kováčiču.

(Črtica iz narave; spisal Janko Barlé.)

Aj nè, predragi moji čitateljčki, vi ste se tudi vže nekaj učili, saj se v šoli toliko lepega uči in vaši očetje in sivolási dédeki so vam tudi vže mnogo-kaj pripovedovali, kar se je kdaj na tem božjem svetu godilo, saj še francozke čase nekateri pomnijo in koliko jih je, ki so se bojevali za dobrega cesarja in lepo domovino v ravnej laškej deželi, in vender vas vprašam, mladi prijateljčki, je-li mi zna kateri izmej vas povedati, kdaj je bil boj na Kováčiču? — Ahà, gledate me čudno, poznam vam na licu, da ne veste. Ujel sem vas, kaj nè? Pa če greste tudi precej vprašati dédeka vašega, kdaj je bil boj na Kováčiču, zmajal bode svojo sivolaso glavo in rekel: „Nè, tega pa ne vem, če je kdaj, moralo je vže biti dolgo, — jaz vže ne pomnim!“ — Ahà in tudi dédek ne zná, pravi, da je moralo biti vže dolgo in vender ní dolgo, kar je bil boj na Kováčiču. Vi ne znate, vaš dobri dédek ne zná, — jaz pa znam, jaz sem bil sam v tem boji — smejete se in čudite, kaj nè — nù, uprav v boji nisem bil, blizu sem pa bil in gledal sem krvavi boj, boj na Kováčiču. Pa strpite se vender malo, kaj silite takó v mé, povem vam precej, kakó je bilo tam. Zatorej poslušajte! —

Toda, race na vodi! — veste li, kje je Kováčič? Hm, hm, tudi tega ne veste? Moram vam pa vže prav od početka pripovedovati. Domá imamo velik, precej velik vrt. Prav pri hiši zasadile so moje dobre sestrice mnogo lepega, pisanega cvetja; dalje ima moja mila mamica zelenjavo, še dalje nasajeno je mnogo dreves — jabolk, hrušek, sliv in družega sadja, potem je travnik, na zvršetku travnika se vzdiguje zelen holmček, a za holmom je majhen in zeló prijeten smrekov gozdiček. Ta holmček, o katerem sem vam baš pripovedoval, zovemo mi Kováčič. Zdaj si pa vže lahko predstavite, prijateljčki moji, kje in kak je ta Kováčič, na katerem je divjal, — ni še dolgo od tega, krvav boj —

Vsaakega jutra korakal sem precej zgodaj po stezici, katera vodi od naše hiše na Kováčič, in od tam opazoval lepo naravo božjo, poslušal petje ptičič in dihal čisti jutranji zrak. Ko je pa zečelo zlato solnčeece bolje pripekati, umaknil sem se pred pekočimi solnčnimi žarki v hladen smrekov gozdiček, sedel tam na klop, katero sem si sam napravil, in čital na kako knjigo. Zdaj mi pa bode vender verojeli, čitateljčki dragi, da mi je Kováčič dobro znan in da sem bil lahko priča krvavega boja.

Še nekaj! Na našem vrtu sta bili tudi dve mravljišči. Jedno je bilo doli v ravnini, precej na konci sadnega vrta — v njem so stanovale rujavkaste, precej velike mravlje; a drugo je bilo mej dvema orjaškima smrekama, ne daleč od moje klopi — in v njem so životarile črne gozdne mravlje. Ko sem bil še bolj majhen, izogibal sem se skrbno teh dveh mravljišč, ker sem dobro vedel, kaka se godi otroku, če se nevedé vleže na kako skrito mravljišče. To je potem krika in jokú! Ko sem pa odrasel, nisem se bal mravelj več in večkrat opazoval te male, marljive živalce, o katerih govori vže modri kralj Salomon, rekoč: „K mravlji pojdi, lenúh, gledaj njena pota in uči se modrosti!“ — Naravno, da sem bolje cenil črne mravlje v smrekovem gozdku, kakó tudi nè, saj so bile moje sosede; vender to me ne bode v pripovedovanji prav nič óviralo, pripovedoval bodem povse nepristransko, baš takó, kakor se je dogodilo.

(Konec prihodnjíè.)

—♦♦♦♦♦—

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Demant.

(Konec.)

Deža demantova se cení po karatih. Karat, ki je merilo večjih in manjših demantov, tehta $\frac{1}{12}$ lota ali 212 *mg*. Cena navadno raste v kvadratnej razmeri s težo, to je, brušen demant, dva karata težek, stane 4 krat toliko, kolikor jeden karat težek.

Sredi 16. veka je stal karat 100 zlatih tolarjev. Leta 1609 je stal karat 130 laških zlatov. Sto let pozneje v Hamburgu 80 gld. Zadnja leta stane karat 100—200 gld. Manjši so mnogo cenejši. Časih pride 500—1000 demantov na jeden karat. Bojasti so navadno cenejši; izvanredno lepo barvasti pa mnogo dražji.

V Bahijskej deželi v Ameriki se dobiva brezličén črn demant. Ti demanti napravljajo grudaste, zrnaste, luknjičaste sprimke, ki so časih do 1 *kg* težki. Rabijo se pri brušenji ali vrtanji trdih kamenov.

Brusijo jih skoro jedino v Amsterdamu na Nizozemskem. Tam je pet velikanskih poslopij z 872 mlini in 3000 delavci, ki so većinoma Židje.

Demante so poznali vže zdavna. Najbrž je bil znan demant prorokom Jeremiji, Ecehijelu in Cahariji, ki ga smatra za podobo izraelske trdovratnosti. Tudi rimskemu naravoslovcu Pliniju ni bil neznan. O njem so pripovedovali razne vraže.

Največji znani demant je bil Kohinur (gôra luči). Indijska pravljica pripoveduje, da ga je nosil junak Karna, katerega opeva ép Mahâbhârata. Zgodovinski